

Morfi Gallery Limassol, Cyprus 2009

03/2009 ΛΕΜΕΣΟΣ

Της Σιμόνης Πελεκανή Παναγιώτου

Βασίλης Καρακατσάνης

Το έργο τέχνης πρέπει να είναι αυθεντικό και να μεταφέρει μέσα του κάποια πράγματα.

Την 10η ατομική του έκθεση στην Κύπρο, πραγματοποίησε πρόσφατα στην Γκαλερί «Μορφή» στη Λεμεσό, ο καταξιωμένος Ελλαδίτης ζωγράφος Βασίλης Καρακατσάνης. Είχε βρεθεί για πρώτη φορά στο νησί, τέλη της δεκαετίας του 1980 για μια έκθεση στην γκαλερί «Γκλόρια» στην Λευκωσία και όπως λέει ο ίδιος αναλογικά έχει πουλήσει εδώ περισσότερους πίνακες απ' ό τι στην πατρίδα του.

‘Όλες οι δουλειές του Βασίλη Καρακατσάνη μέχρι σήμερα είναι κάποιες ενότητες, οι οποίες όπως μας είπε ο ίδιος, η μια φέρνει την άλλη. ‘Όπως για παράδειγμα η έκθεση στην «Μορφή» υπό τον τίτλο «Αστικές Συμπεριφορές» η οποία βγήκε μέσα από προηγούμενη δουλειά. Η παλαιότερη έκθεση του 2005, λεγόταν «Αστικά Υλικά» και αφορούσε έπιπλα της αστικής τάξης.

«Παρουσίασα τις καρέκλες με τα υφάσματα που είναι χαρακτηριστικά μιας αντίληψης της αστικής τάξης, ιδιαίτερα των περασμένων δεκαετιών. Βλέπεις κάποιες λεπτομέρειες που κάνουν τις διαφορές στις κοινωνικές τάξεις. Μέσα από αυτό έβλεπα και τους ανθρώπους, οι οποίοι κάποτε κυκλοφορούν ανάμεσα σε αυτά τα έπιπλα». ‘Όταν ολοκληρώθηκαν τα «Αστικά Υλικά» βγήκαν οι «Αστικές Συμπεριφορές» οπότε ο καλλιτέχνης χρησιμοποίησε πλέον τους ανθρώπους αυτής της τάξης. «Με μια υπερβολή βεβαίως γιατί δεν είναι όλη αυτή η τάξη όπως την έχω ζωγραφίσει. Θα παρατηρήσεις ότι υπάρχουν στα έργα μου πάντα, μια καρέκλα και κάποια κρυστάλλινα ποτήρια.

Αυτά είναι τα στοιχεία της αστικής τάξης. Γιατί από μόνοι τους οι άνθρωποι μπορεί να είναι κι ένα καρναβάλι!

Βάζοντας όμως την καρεκλίτσα την κλασική της μαμάς που έχει τελειώσει καλό σχολείο, τις Καλόγριες και με το κρυστάλλινο ποτήρι που είναι προίκα, δείχνεις το σημείο αναφοράς των όσων διαδραματίζονται».

Ο Βασίλης Καρακατσάνης μας είπε πως δεν επιδιώκει να πει πολλά πράγματα γιατί θεωρεί πως δεν μπορεί να κρίνει, αλλά τον απασχολεί το να παρατηρεί την κοινωνία. «Έχει πολλά πράγματα να παρατηρήσεις και στην προκειμένη περίπτωση έχω παρατηρήσει αυτή την τάξη των ανθρώπων. Αυτές τις συμπεριφορές τους, που εμπεριέχουν όλα τα όμορφα και τρυφερά πράγματα των ανθρώπων και ταυτόχρονα τα άσχημα, την υποκρισία, τον σνομπισμό, το στιλιζάρισμα».

Με την έκθεση στη Λεμεσό ολοκληρώθηκε ο 2ος κύκλος αυτής της δουλειάς, ενώ προχωράει εντωμεταξύ και ο 3^{ος} κύκλος που θα παρουσιαστεί στη Θεσσαλονίκη. ‘Όμως ο Βασίλης Καρακατσάνης έχει ήδη στο μυαλό του (ενώ φτιάχνει τα έργα της Θεσσαλονίκης) προς τα πού θα κινηθεί για την επόμενη ενότητα. «Δεν μπορώ να μιλήσω γι' αυτήν γιατί δεν είναι κάτι συγκεκριμένο, είναι ενδείξεις, αισθήσεις, που πηγάζουν από τη δουλειά που βρίσκεται σε εξέλιξη, αλλά και όλες τις υπόλοιπες, δεν τελειώνει. Είναι μία ιστορία που ξεκίνησα να τη λέω το 1982 και συνεχίζω μέχρι σήμερα. Απλώς ανά κεφάλαιο

προσθέτω καινούρια πράγματα και αφαιρώ. Η ιστορία θα είναι μία. Κακά τα ψέματα, ολοκληρώνοντας τη ζωή μου όταν θα την ολοκληρώσω, δεν θα πω και πολλά. Θα έχω πει λίγα, απλώς με πολλούς διαφορετικούς τρόπους για να προσεγγίσω την ακρίβεια που θέλω γιατί δεν το έχω καταφέρει ακόμη». Σε σχέση με τη δουλειά του γενικά μας ανέφερε πως αυτό που κάνει βγαίνει φυσικά, δεν το κάνει ούτε επί τούτου για να διαφέρει, άλλωστε υπέδειξε «το να διαφέρεις στη ζωγραφική είναι συνώνυμο της μη εμπορικότητας άρα κανείς δεν αυτοκτονεί τουλάχιστον ηθελημένα». Ο ίδιος πιστεύει πως στο έργο τέχνης αν δεν βγαίνει μία απόλυτη ειλικρίνεια και μία ευθύτητα, τότε είναι ψεύτικο.

«Δεν αρκεί να προκαλείς παρουσιάζοντας κάποιου είδους πρωτοτυπίες, προωθημένες απόψεις ή προοδευτισμούς που δεν έχουν ειλικρίνεια. Καλύτερα να ζωγραφίσεις ένα λουλουδάκι απλά και να συγκινήσεις τον άλλο με την απλότητα και την ειλικρίνεια. Είναι μεγάλο έργο τέχνης ένα απλό λουλουδάκι καλά ζωγραφισμένο. Για να είναι έργο τέχνης πρέπει να είναι αυθεντικό, να μεταφέρει μέσα του κάποια πράγματα».

Κατά τον Βασίλη Καρακατσάνη η μόνη δουλειά που δεν μπορείς να εκβιάσεις το να αρέσεις είναι το καλλιτεχνικό έργο. «Δεν έχει δυνατότητες να σε πείσω αλλιώς, μπορεί να σε επηρεάσω λίγο προσπαθώντας να χρησιμοποιήσω τις δημόσιες σχέσεις που υπάρχουν στην δουλειά μας, για να ασχολείσαι με μένα, αλλά με το καλλιτεχνικό μάλλον δεν πρόκειται να ασχοληθείς. Επομένως δεν έχει κριτήρια. Αυτό που κάνω σε κάποιους θα αρέσει, σε κάποιους όχι. Μα ότι και να έκανα-δεν μπορούμε να αρέσουμε σε όλους».

Ο Ελλαδίτης Ζωγράφος θεωρεί ότι ο καλλιτέχνης πρέπει να «πει» κάτι και να έχει ενδιαφέρον γι' αυτούς που θα ακούσουν, να μην είναι κάτι χιλιοειπωμένο. Στην περίπτωση δε, που είναι χιλιοειπωμένο, να είναι δοσμένο «λεκτικά» με ένα καινούριο τρόπο. «Το σ' αγαπώ το λέμε όλοι αιώνες τώρα και δεν λείει να πεθάνει. Μπορεί να επαναληφθεί το σ' αγαπώ. Κάθε φορά όμως μεταφέρει ένα καινούριο άνθρωπο, μια καινούρια συναισθηματική φόρτιση».

Η ανθρώπινη ύπαρξη τον απασχολούσε πάντα στη δουλειά του Βασίλη Καρακατσάνη. Παρόλο που όπως μας είπε, σε πολλές θεματικές ενότητες δεν υπήρχε καν άνθρωπος, αλλά υποδηλώνονταν είτε με τα ρούχα του, είτε με τα χαλιά που πατάει, είτε με τα σπίτια που κατοικεί.

Ο Βασίλης Καρακατσάνης διατηρεί με την Κύπρο πολύ καλή σχέση και δηλώνει πως οι άνθρωποι εδώ του έχουν συμπεριφερθεί με τον καλύτερο τρόπο. «Την ανταπόκριση που έχω συναντήσει στην Κύπρο, μακάρι να την είχα και στην πατρίδα μου. Η πατρίδα μου είναι λίγο πιο δύστροπη, αναμφισβήτητη ενδιαφέρουσα, εκεί είναι η έδρα μου. Αναλογικά έχω περισσότερους πελάτες στην Κύπρο παρά στην Ελλάδα».

Ο ίδιος έχει παρατηρήσει πως τα τελευταία 15 χρόνια άλλαξαν πολλά πράγματα στην Κύπρο παρά στην Ελλάδα».

«Θυμάμαι όταν είχα ξεκινήσει από την γκαλερί Γκλόρια, στην Λευκωσία υπήρχαν όλες κι όλες τρεις γκαλερί.

Σήμερα υπάρχουν πάρα πολλές. Γνώρισα καλλιτέχνες από την Κύπρο και είναι αξιολογότεροι. Γνωρίζω και στην Αθήνα κάποιους. Αντιλαμβάνομαι το περιορισμένο της δυνατότητας τους εδώ. Μικρός τόπος, μικρή αγορά. Εγώ κακά τα ψέματα αλεξιπτωτιστής είμαι. Έρχομαι με τον αέρα ακριβώς αυτού του πράγματος, ότι ένα αεροπλάνο με περιμένει να φύγω. Αυτό μου δίνει κι ένα θράσος στη συμπεριφορά μου. Καμιά φορά στον τόπο του κανείς δεν κάνει τίποτα και περιμένει από τους ξένους. Ισχύει και στην Ελλάδα. Δηλαδή βλέπω εγώ τη δουλειά μου να την θαυμάζουν πολλοί Κύπριοι, αλλά υπάρχουν Κύπριοι καλλιτέχνες πολύ καλύτεροι από εμένα οι οποίοι είναι στην αφάνεια. Πάντα ρίχνουμε το φταιξιμο στους άλλους. Πάντα φταίει η κακούργα η κοινωνία για ότι κακό μας συμβαίνει. Δεν ξέρω, υποπεύομαι ότι πολλοί καλοί καλλιτέχνες δεν είναι σε θέση να μπορέσουν να προβάλουν την δουλειά τους, να προβάλουν τον εαυτό τους, να κυνηγήσουν την καριέρα τους».

Ρωτήσαμε τον Βασίλη Καρακατσάνη καιρία το θέμα έμπνευση και μας απάντησε πως ο ίδιος είτε έχει έμπνευση είτε δεν έχει, θα ζωγραφίσει με ωράριο.

«Θα μπω στο εργαστήριο μου και βάζω ένα ξυπνητήρι στις 8 η ώρα το βράδυ, για να μου υπενθυμίσει ότι πρέπει να σταματήσω. Δεν υπάρχει έμπνευση. Η έμπνευση έρχεται. Τρώγοντας ανοίγει η όρεξη».

Όπως μας είπε ζωγραφίζει συνήθως απόγευμα, αφού το πρωί εκτελεί χρέη γραφείου.

«Μιλώ με κόσμο, ενημερώνομαι από το διαδίκτυο. Κατά 50% είμαι ζωγράφος και κατά 50% διευθυντής, λογιστής του ζωγράφου, δεν γίνεται διαφορετικά». Τα Σαββατοκύριακα δεν εργάζεται ποτέ και συνηθίζει να κάνει μια μεγάλη παύση, ανάμεσα από κύκλους δουλειάς.

Επίσης σταματά να δουλεύει τους θερινούς μήνες.

«Δίνω στον εαυτό μου τη δυνατότητα, δύο μήνες να σταματήσει και να μην ασχολείται καθόλου με αυτή τη δουλειά. Έχω ένα μικρό εξοχικό σπίτι στη Σκύρο, στο οποίο δεν έχω τη δυνατότητα να ζωγραφίσω επειδή είναι πολύ μικρό. Έχω μια ταράτσα και βλέπω το νησί. Για δύο μήνες εκεί οργανώνω τι θα κάνω. Σκέφτομαι τι έκανα, προσπαθώ να δω τι δεν θα ξανακάνω, σημειώνω τι θέλω να κάνω. Δεν είναι μόνο να ζωγραφίζεις, αυτό είναι το τελευταίο της υπόθεσης».